

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 176/2025-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava II) v konaní sp. zn. B2-8C/17/2019 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 15Co/24/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 176/2025 z 26. marca 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú ústavnému súdu 21. februára 2025, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom mestského (predtým okresného) a krajského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhla prikázať krajskému súdu vo veci konať bez zbytočných prieťahov a priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka je žalovanou v civilnom sporovom konaní o zaplatenie 8 000 eur s príslušenstvom z titulu neuhradenia odmeny za poskytnuté právne služby na podklade žaloby doručenej okresnému súdu 20. decembra 2018. Okresný súd vo veci rozhodol 6. októbra 2022 tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietol. Ústavný súd na základe vyjadrenia krajského súdu zistil, že krajský súd vo veci rozhodol 26. februára 2025 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta prieťahy pri rozhodovaní mestskému súdu, ktorému trvalo 3 roky, 8 mesiacov a 2 týždne, kým vo veci meritórne rozhodol, a krajskému súdu vyčíta, že do dňa podania ústavnej sťažnosti vo veci nerozhodol. Argumentuje tým, že spotrebiteľské spory patria medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov a v správaní sťažovateľky neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na celkovú dĺžku konania. Ani po vydaní rozhodnutia odvolacím súdom podľa sťažovateľky nebude právna istota nastolená, pretože bude nevyhnutné rozhodnúť o výške náhrady trov konania.

III. Vyjadrenie mestského súdu a krajského súdu

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

4. Mestský súd uvádza, že k subjektívnym prieťahom zo strany sudcu neprišlo a súd konal plynulo. Od 15. marca 2020 pracoval súd v dôsledku pandémie v núdzovom režime. Zákonná sudkyňa pojednávala aj v júli 2021 cez dovolenkové obdobie a po operácii. Sporová vec sťažovateľa nepatrila medzi reštančné veci, ktoré by bolo treba prednostne pojednávať.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

5. Predsedníčka príslušného senátu krajského súdu poukazuje na to, že sťažovateľka nepodala sťažnosť na prieťahy v konaní. Vec bola podľa jej názoru rozhodnutá v primeranej lehote vzhľadom na počet pridelených vecí. Z pohľadu posudzovania primeranosti lehoty v závislosti od potreby rýchlosti rozhodovania predmetná vec nepatrí medzi veci s potrebou osobitnej alebo výnimočnej rýchlosti rozhodovania. Ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti krajskému súdu preto nepovažuje za dôvodnú.

6. Z doručenej chronológie procesných úkonov vyplýva nasledovný skutkový stav:

7. Návrh na začatie konania bol doručený Okresnému súdu Bratislava II 20. decembra 2018. Bol postúpený zo strany Okresného súdu Banská Bystrica a tomuto súdu bol aj vrátený 12. decembra 2019, pretože právny zástupca žalobkyne po podaní odporu nenavrhol pokračovanie v konaní, čím došlo k zastaveniu konania *ex lege*. Okresný súd Banská Bystrica 13. marca 2019 spis opätovne vrátil s poukazom na to, že právny zástupca žalobkyne vo vyjadrení zo 4. decembra 2018 navrhol pokračovanie v konaní. Do júla 2019 následne prebiehalo doručovanie vyjadrení.

8. Prvé pojednávanie bolo nariadené na 21. november 2019. Na tomto pojednávaní strany zhodne požiadali o jeho odročenie z dôvodu možného uzatvorenia mimosúdnej dohody (pojednávanie bolo odročené na 18. február 2020). Pojednávanie sa neuskutočnilo z dôvodu odvolania zákonného sudcu. Nová sudkyňa 21. februára 2020 vyzvala strany na oznámenie stavu mimosúdnych rokovaní.

9. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 17. septembra 2020, pričom bolo odročené na 1. december 2020. Aj to bolo odročené na 22. apríl 2021 (následne zrušené pre pandémiu). Na ďalšom pojednávaní 6. októbra 2022 bol vo veci vyhlásený rozsudok.

10. Po podaní odvolania bola vec 21. februára 2023 prijatá Krajským súdom v Bratislave. Dňa 15. marca 2023 bolo rozhodnuté o oznámení vo veci konajúcej sudkyne podľa § 50 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že nie je vylúčená z prejednávania veci. Vo veci bolo odvolacím súdom rozhodnuté 26. februára 2025.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenie mestského súdu a krajského súdu sťažovateľke pre účely jej vyjadrenia, pretože sa od jej repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií. Ústavný súd po overení aktuálneho skutkového stavu vyhodnotil, či došlo zo strany odporcu k priet'ahom v konaní a do akej miery.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

14. Pokiaľ ide o samotnú vec, spor o zaplatenie odmeny za poskytnuté právne služby nemožno považovať za náročnú agendu. Zároveň to nie je vec vyžadujúca si urýchlené konanie. Tento typ občianskoprávnej žaloby patrí medzi štandardnú agendu prvostupňových všeobecných súdov.

15. U sťažovateľky nebolo preukázané správanie smerujúce k mareniu priebehu konania. Možno však poukázať na to, že ústavná sťažnosť bola podaná 21. februára 2025, pričom 20. februára 2025 bolo zverejnené, že vo veci bude 26. februára 2025 verejne vyhlásené rozhodnutie. Sťažovateľke teda pri podaní ústavnej sťažnosti mohlo byť zrejmé (a v takom prípade možno uvažovať o účelovosti podanej ústavnej sťažnosti), že jej právna neistota nebude mať už dlhé trvanie. Ústavný súd negatívne hodnotil aj fakt, že sťažovateľka sa neobrátila so sťažnosťou na priet'ahy v konaní na predsedu krajského súdu, a zároveň nič nenasvedčuje tomu, žeby sa obrátila na predsedu mestského súdu. Keďže však ESLP tento postup považuje za neúčelný, jeho nevyužitie nemôže byť prekážkou podania ústavnej sťažnosti.

16. Pokiaľ ide o postup mestského súdu, ten konal cca 3 roky a 9 mesiacov do vydania rozsudku, pričom ústavný súd neeviduje žiadne časové etapy, ktoré by bolo možné označiť za nečinnosť. Krajský súd prijal odvolanie 21. februára 2023 a rozhodol 26. februára 2025 po cca 2 rokoch. Ústavný súd zároveň vlastnou činnosťou zistil, že vo veci sťažovateľky už bolo mestským súdom rozhodnuté aj o trovách konania 15. júla 2025 (právoplatné 19. augusta 2025) a spis je vedený ako archívny.

17. V tomto smere treba poukázať na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch

rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

19. Mestský súd a krajský súd svoj postup v napadnutom konaní chronologicky popísali, pričom odkazovali na personálnou a technickú poddimenzovanosť súdu či iné notoricky známe dôvody. Ako je im iste známe, z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter (III. ÚS 113/2024). Ani problémy týkajúce sa súdnej reformy (tzv. súdnej mapy) nemôžu byť na ťarchu účastníkov konania (III. ÚS 471/2023, III. ÚS 541/2023).

20. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a okolností danej veci teda ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade nemohol konštatovať na strane mestského súdu a krajského súdu také nedostatky, na základe ktorých bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V dôsledku toho ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovuje.

21. Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu